

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2021

aruandeaasta lõpp: 31.12.2021

nimi: Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing

registrikood: 80043934

tänavatalu nimi, Liivalaia tn 40
maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 10145

telefon: +372 6307427

e-posti aadress: ela@nlib.ee

veebilehe aadress: <https://eru.lib.ee>

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	10
Bilanss	10
Tulemiaruanne	11
Rahavoogude aruanne	12
Netovara muutuste aruanne	13
Raamatupidamise aastaaruande lisad	14
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	14
Lisa 2 Raha	14
Lisa 3 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	14
Lisa 4 Tööjõukulud	15
Lisa 5 Seotud osapooled	15
Aruande allkirjad	16

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing 2021. aastal

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing (ERÜ) lähtus 2021. aasta tegevuse kavandamisel arengukavast aastateks 2019–2024 ning Kultuuriministeeriumi valitsemisala arengukavast aastateks 2018–2021, kus raamatukoguhoidjate kutseühingut nähakse ministeeriumi kultuuripoliitika elluviimise partner-organisatsioonina. Arvesse võeti ka riigi pikaajalist arengustrateegiat „Eesti 2035“, et raamatukogud saaksid oma tegevuse kaudu toetada demokraatlikku ja turvalist riiki, kus säilib ja areneb eesti rahvus, keel ja kultuur. Ühistegevustega kaasati suurt osa erinevates raamatukogutüüpides töötavaid raamatukoguhoidjaid.

Liikmeskond

31.12.2021 kuulus ERÜsse 698 liiget, sh kaheksa auliiget. ERÜ juriidilisest isikust liikmed on Harju Maakonnaraamatukogu, Lääne Maakonna Keskraamatukogu, Pärnu Keskraamatukogu, Valga Keskraamatukogu ja Viljandi Linnaraamatukogu.

2021. aastal vähenes liikmete arv nelja võrra: liikmeks astus 21 uut liiget, aasta jooksul lahkus ERÜst erinevatel põhjustel 72 liiget.

Üldkoosolek

Iga-aastane liikmete üldkoosolek toimus 26. veebruaril 2021 esmakordselt virtuaalselt. 2020. aasta tegevus-, finants- ja revisjonikomisjoni aruanne ning 2021. aasta kava kinnitati virtuaalsel koosolekul eelnevalt antud elektrooniliste häälte alusel. Juhatus liikmete valimised toimusid e-hääletussüsteemis Helios Voting, mis tagas, et hääletus oli salajane. Koosolekule registreerunud 385 ühingu liiget said juurdepääsu e-hääletussüsteemile. ERÜ juhatusse valiti kolm uut liiget: Meili Andreller, Halliki Jürma ja Kristi Veeber. ERÜ auliikmeks valiti Tartu Ülikooli raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonna juhataja, raamatukogu endine direktor Malle Ermel.

Juhtimine

ERÜ juhatus oli alates 1. märtsist 2021. a üheksaliikmeline: juhatuse esimehena jätkas Tuuliki Tõiste (Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu), aseesimeestena Katre Riisalu (Eesti Rahvusraamatukogu) ja Krista Visas (Pärnu Keskraamatukogu) ning liikmetena Meili Andreller (Märjamaa Valla Raamatukogu Kivi-Vigala haruraamatukogu), Halliki Jürma (Tartu Linnaraamatukogu), Gerli Lehemets (Pärnu Keskraamatukogu Paikuse harukogu), Maris Nool (Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu), Kristina Pai (ELNET Konsortsium, alates augustist 2021 Tartu Linnaraamatukogu) ja Kristi Veeber (Tallinna Keskraamatukogu).

Juhatus pidas üheksa koosolekut, neist seitse virtuaalselt. 26. jaanuaril oli traditsiooniline koosolek koos struktuuriüksuste juhtidega, mida oli soovijatel võimalik veebis jälgida.

ERÜl oli üks koosseisuline töötaja.

Juhatus alustas ERÜ põhikirja uuendamise protsessi ning tellis põhikirja ekspertiisi MTÜsid nõustavalt Juhatus Kompetentsikeskusest. Muudatusettepanekud arutas juhatus Kaidi Holmiga läbi kohtumisel 10. mail. Uuendatud, ümber struktureeritud ja osaliselt ka sõnastust muudetud põhikirja esitab juhatus arutamiseks ja kinnitamiseks 2022. aasta üldkoosolekul.

Struktuuriüksuste tegevus

2021. aastal tegutses ERÜs 3 sektiiooni, 5 toimkonda, üks töörühm, Noorteklubi ja Eks-klubi. Piirkondlikult tegutsesid Tartumaa Kogu, Võrumaa Ühendus ja Pärnumaa Ühendus. Kõikides struktuuriüksustes toimusid koolitused, teabepäevad, õppesõidud jm tegevused kitsamalt oma valdkonna spetsialistidele.

Avalikud pöördumised, koostöö teiste organisatsioonidega jm

Kultuuriministeeriumiga koostöös tegeles ERÜ Covid-19 kriisipiirangute sõnastamise ja kaardistamisega ning käitumisjuhistega raamatukogudele. Kevadel, kui algas elanikkonna vaktsineerimine, pöörduti kultuuri- ning

tervise- ja tööministri poole ettepanekuga käsitleda raamatukoguhoidjaid sarnaselt õpetajatega eelisjärjekorras Covid-19 viiruse vastu vaktsineeritava grupina, sest raamatukoguhoidjate võimalikult kiire vaktsineerimine üle Eesti on kriitilise tähtsusega raamatukoguteenuste edasise osutamise tagamiseks.

Kultuuriministeerium alustas kultuuripoliitika uue dokumendi koostamisega juba 2019. aastal, uus dokument „Kultuur 2030“ kinnitati Riigikogus 2021. aasta lõpul. ERÜ kui kultuuriministeeriumi partner raamatukogunduse valdkonnas panustas raamatukogude peatüki koostamisse.

Juhatus liikmed osalesid 10. augustil ametnike Järva- ja Jõgevamaa arengule keskendunud välitööde raames peetud raamatukogude seminaril „Miks kasutada raamatukogu?!“, kus vaadeldi raamatukogude kui kohaliku elu keskuste toimimist.

Kevadel sai teatavaks, et kultuuriministeerium on kuulutanud 2022. aasta raamatukogude teema-aastaks. ERÜ juhatus koondas struktuuriüksustelt infot teema-aasta raamistikuks ning edastas rahvusraamatukogule omapoolsed ettepanekud raamatukogude teema-aasta fookusteks.

Koostööd tehti erinevate organisatsioonide ja asutustega, et aidata elanikel paremini hakkama saada digitaalsete väljakutsetega. Näiteks Statistikaamet märkas raamatukogusid kui võrgustikku, mille abil jõuda iga Eesti kodanikuni. Raamatukoguhoidjatele korraldati rahvaloenduse teemal infotund, nõustati ja jagati kirjalikke materjale, kuidas juhendada inimesi, kes tulevad abi saamiseks raamatukogudesse.

KOV valimiste eel saatis ERÜ juhatus erakondadele märgukirja rõhutamaks, et kohalike raamatukogude toetamine parandab inimeste toimetulekut, innustab neid kodukanti jääma ja elavdab kogukonnaelu, samuti aitab saavutada Eesti säästva arengu eesmäärke.

Tallinna Ülikooli senat otsustas ootamatult 2022. aasta sügisel mitte välja kuulutada vastuvõttu infoteaduse bakalaureuse õppekavale. ERÜ juhatus reageeris kiiresti ja koostas 11. novembril TLÜ senatile pöördumise, mida toetasid ka maakondade keskraamatukogude direktorid. Vaatamata pöördumisele ning sellele järgnenud meediakajastustele ülikool kahjuks oma otsust ei muutnud.

Eesti Koostöö Kogu algatas idee arendada arutluskultuuri kogukondades ning korraldada raamatukoguhoidjatele dialoogi pidamise koolitusi. II poolaastal algaski ettevalmistus pilootprojektiks, koolitus sai teoks juba 2022. aastal.

Rahandusministeeriumi poolt on loodud keskkond minuomavalitsus.ee, mille eesmärk on parendada kohalikke teenuseid üle Eesti, sh ka raamatukoguteenus. Raamatukogude töörühm, kuhu kuulus ka ERÜ, kogunes mitmel korral ning vaatas üle raamatukoguteenust hindavad kriteeriumid neljas kategoorias: raamatukogude süsteemsus (arengukava, juhtimine), töötajad ja taristu (töötajad, töötasu, koolitused, tehnoloogia, ruumid), kättesaadavus, tulemuslikkus (kogude uuendamine, kasutajakoolitused, külastatavus, laenutusaktiivsus).

ERÜ esindatus organisatsioonides Eestis

- Kultuuriministeeriumi Rahvaraamatukogude Nõukogu: Katre Riisalu
- Ajakirja Raamatukogu toimetuskolleegium: Tuuliki Tõiste, Katre Riisalu, Kristina Pai, Reet Olevsoo
- Kultuuri Kutsenõukogu: Reet Olevsoo
- Eesti Vabaharidusliit: Reet Olevsoo
- Eesti Koostöö Kogu: Katre Riisalu
- Standardikeskuse standardimise tehnilise komitee EVS/TK22: vaatlejaliige Katre Riisalu
- MTÜ Õpetajate Ühenduste Koostöökoda: Sirje Riitmuru
- Autorihüvitusfond: Asko Tamme
- Tartu Ülikooli Ühiskonnateaduste instituudi infokorralduse õppekava programminõukogu liige: Tuuliki Tõiste
- Tallinna Ülikooli infoteaduse suuna õppekavade nõukogu liige: Tuuliki Tõiste
- Tartu Ülikooli Ühiskonnateaduste instituudi infoühiskonna ja sotsiaalse heaolu bakalaureusekava programminõukogu liige: Kristi Veeber
- Tartu linna ja SA Tartu Kultuurkapitali Tartu raamatukogutöötaja stipendiumikomisjoni liige: Kristi Veeber

Visioonidokumendi „21. sajandi raamatukogu“ uuendamine

2016. aastal heaks kiidetud arengudokumendiga „21. sajandi raamatukogu“ määratleti raamatukogude arengusuunad aastani 2020. 2021. aastal alustati Eesti raamatukogude visioonidokumendi uuendamist. Visioonidokumendi uuendusprotsessi vedama ja uusi vaatenurki avama kaasas ERÜ kultuuripoliitika ja loomemajanduse mõttekoja Creativity Lab juhtivpartneri Ragnar Siili.

Kui senikehtinud visioon püstitas valdkonna arendamisele eesmärgid ja kirjeldas peamisi tegevussuundi, siis uuendatud arengukava koostamisel võeti eesmärgiks kirjeldada tunnuseid, millele tänapäevane, elujõuline ja arenev raamatukogu peaks vastama, uuendatud visioonidokument on suunatud eri raamatukogutüüpidele.

Juhtgrupina alustas tööd ERÜ juhatus, valmis ideekorje vorm tutvustamiseks peamisi eesmärke, millele 21. sajandi raamatukogu peaks vastama. Ideekorjevormile oodati kõikidelt Eesti raamatukogudelt sisendit ettepanekute, näidete ja soovitude näol, et valmiv dokument saaks veelgi paremaks.

7. septembril toimus visioonidokumendi projekti laiapõhjaline arutelu. Valminud töödokument läbis veelkordse kirjaringi ekspertidelt paranduste saamiseks. Visioonidokument „21. sajandi raamatukogu“ kinnitati ERÜ üldkoosolekul ja on kättesaadav ERÜ kodulehel: <https://eru.lib.ee/images/stories/dokumendid/21-sajandi-raamatukogu-2022.pdf>

Parimate tunnustamine

2021. aastal toimus parimate raamatukoguhoidja tunnustusüritus esmakordselt veebipõhiselt, mis algas kultuuriminister Anneli Oti videotervitusega. 2020. aasta parimad valis ERÜ juhatus välja 34 nominendi hulgast kaheksas kategoorias. Auhindadega kaasneb ERÜ tänukiri, Kultuuriministeeriumi tänukiri, klaasikunstnik Riho Hüti loodud unikaalne vitraaž ning Kultuurkapitali stipendium. Kõrvuti raamatukoguhoidjatega saavad tunnustuse ka ajakirjanikud ja raamatukogude sõber.

Video ERÜ tunnustab: <https://youtu.be/WCMelexh-tc>

Raamatukoguhoidja kutse andmine

ERÜ on kutse andja raamatukoguhoidja kutsetele. Kutse taotlemise avaldusi ja dokumente võttis ERÜ vastu 1. septembrist 1. oktoobrini. Raamatukoguhoidja kutse taotlejaid oli kokku 16, sh kolmel juhul sooviti kutsetunnistuse kehtivusaja möödumise tõttu taastõendada oma kutset.

Virtuaalsed vestlused taotlejatega toimusid 19. ja 27. oktoobril. Kutsekomisjoni otsusega anti kõigile taotlejatele raamatukoguhoidja kutse, tase 6.

2005–2021 on ERÜ kutsekomisjon raamatukoguhoidjatele välja andnud 1059 kutset.

Rahvusvaheline koostöö

2021. aastal jätkus koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega peamiselt virtuaalselt. ERÜ oli esindatud nii IFLA kui ka EBLIDA virtuaalsetel aastakonverentsidel.

Jätkus hea koostöö naaberriikide kutseühingute ja teiste erialaorganisatsioonidega. Septembris korraldasid Läti Rahvusraamatukogu ja raamatukogude ühing rahvusvahelise konverentsi *Localising the Sustainable Development Goals through Baltic museums and libraries*, milles korralduspartneriks oli ka ERÜ. Eesmärgiks oli Baltikumi mäluasutustele säästva arengu eesmärkide (SDG) teema tutvustamine, selle omaseks tegemine ning mäluasutuste piirideülese koostöö tugevdamine. Konverentsi motoks oli „**Küsi oma raamatukogust! Küsi oma muuseumilt!**“ ning väljundina koostati osalejate mõtete koond ning edasiste tegevuste nimestik. Selle lühiülevaate tõlkis ERÜ koostöös Eesti Muuseumiühinguga ka eesti keelde.

Leedu raamatukoguühing korraldas traditsioonilise Balti noorte raamatukoguhoidjate kokkusaamise - *Baltic New Professionals Meeting*. Koroonapiirangute tõttu oli tegu hübriidüritusega. Kohtumise põhiteemaks oli Balti raamatukogude poolt ellu viidud projektid ja tegevused ülemaailmsete säästva arengu eesmärkide seisukohast. ERÜ noorteklubist tegi Piret Jõesaar ettekande Eesti raamatukogude tegevustest ja suundadest säästva arengu eesmärkide valdkonnas.

Üritused

Traditsiooniliselt on aasta üheks suuremaks raamatukoguhoidjate kogunemiseks olnud üldkoosolekuga samal päeval toimuv kõnekoosolek, mis kahjuks 2021. aastal jäi koroonaviiruse laialdase leviku tõttu ära.

Uue mõtte tööühma korraldusel toimusid 10. juunil Pärnu Keskraamatukogus Eesti raamatukogude kaheksandad mõttetalgud „**Raamatukogud elu heaks!**“. Teemaks oli jätkusuutlik areng, strateegia „Eesti 2035“ ning raamatukogud selles kontekstis. Toimusid arutelud, kuidas raamatukogud erinevate tegevuste ja ettevõtmistega saavad kaasa aidata inimeste heaolu kasvule ning toetada „Eesti 2035“ strateegiliste sihtide saavutamist. Ilmselt oligi see esimene kord, mil Eesti raamatukoguhoidjad säästva arengu eesmärkide teemal ürituse korraldasid. Praktiliselt viidi ellu üleriigiliselt ja ühiselt Euroopa säästva arengu nädala (20.–26.09.2021) raames toimunud kampaania „**Tund enne und mobla peost, naudi teost!**“.

15. septembril Tartu Linnaraamatukogu Tammelinna harukogus toimunud **XVIII üleriigilise lasteraamatukoguhoidjate päeva** eesmärgiks oli raamatukoguhoidjate professionaalse arengu toetamine. Lasteraamatukoguhoidjate päev loob pinnase uuenduslike ideede ja töövõtete üle arutlemiseks ja erialase tegevuse edendamiseks ning tegeleb otseselt raamatukogunduse arendamisega, toetades professionaalsete lasteraamatukoguhoidjate võrgustiku tekkimist. Inspiratsiooni pakub ka aasta lasteraamatukoguhoidjate nominentide ja nende tegevuste tutvustus.

Traditsioonilised üleriigilised raamatukogupäevad „Kohtume raamatukogus“ said teoks juba 31. korda ning loovad soodsa pinnase tutvustamaks ühiskonnas laiemalt raamatukogudes leiduvat ja toimuvat. Kirjastus Koolibri kujundas taas plakati ja reklaami erinevate meediakanalite jaoks. Raamatukogupäevad tegid kummarduse meie väärikale ajakirjandusajaloole põhjusel, et 2021. aastal tähistati mitmete eestikeelsete laiema levikuga ajalehtede ümmargust tähtpäeva. Raamatukogude külastajatele toimus 20.–30. oktoobrini raamatukogudes sadu ettevõtmisi. Üheks eesmärgiks on ka valdkonna töötajate ühendamine. Raamatukogupäevade avapäev toimus 20. oktoobril koostöös Tartu Ülikooli Raamatukoguga. Raamatukogupäevade avapäeva **mälumängul** osales 11 võistkonda.

XIV teadus- ja erialaraamatukogu päev toimus 21. oktoobril 2021 Tallinna Ülikoolis, seekord oli võõrustajaks TLÜ Filmi- ja meediaraamatukogu. Tavapäraselt algas üritus aasta tegu teadus- ja erialaraamatukogus 2021 nominentide esitlemisega, kuulati teadus- ja erialaraamatukogusid puudutavaid teemakäsitlusi erinevatelt esinejatelt.

Raamatukogupäevad lõpetati 29. oktoobril **XXI maaraamatukoguhoidja päevaga** Valga Kutseõppekeskuses, peakorraldajaks oli Valga Keskraamatukogu. Tõdeti, et ka maaraamatukogud on üha rohkem muutumas kogukonna- ja külakeskusteks, mis on ka kohalikule omavalitsusele meelepärane suundumus. Tunnustati aasta maaraamatukoguhoidja 2021 nominente.

Raamatukogupäevade raames sai teoks ka traditsiooniline **võistlus infootsing internetist**. 12. oktoobril toimunud eelvoorule registreerus 40 raamatukogutöötajat ja tudengit, neist 36 saatsid oma vastused. Võistluse lõppvoor toimus 26. oktoobril veebisilla vahendusel Teamsi kaudu.

Koolitused

ERÜ toetab oma tegevusega Eesti raamatukoguhoidjate professionaalset arengut, arendab raamatukoguhoidjate kutseoskusi ning raamatukoguvõrgu kui terviku toimimist. Kahjuks on juba mitu aastat koolitustegevust mõjutanud ülemaailmne pandeemia ja mitmed 2021. aastaks kavandatud üleriigilised seminarid, teabepäevad või koolitusreisid ei toimunud, toimusid kas virtuaalselt või piiratud mahus.

Raamatukogujuhtide arenguprogramm „21. sajandi raamatukogu“, II lend.

Koostöös partneritega Creativity Lab-ist alustas ERÜ juba 2019. aastal strateegilise juhtimise

koolitusprogrammiga rahvaraamatukogude juhtidele, et tõsta raamatukoguhoidjate juhtimisalast võimekust.

2021. aastal osales neljal 2-päevasel koolitusel 21 inimest, neist kolm ERÜ stipendiumiga. Koolituse läbinute tagasiside oli positiivne, osalejad jäid nii sisu kui ka korraldusega väga rahule.

Viimastel aastatel on kogukonnas hea vastuvõtu saanud **AK-koolituste** sari, mida veab koolituse toimkond ja kus käsitletakse raamatukogu tegevusvälja teisenemist ja raamatukoguteenuste arengut, kogukonnakesksuse suurenemist, haldusreformi mõju raamatukogudele, raamatukogude kõnekuse tõstmist, raamatukoguhoidja pädevuste arendamist ning raamatukogundusega seotud valdkondade arenguid. 2021. aastal oli kaks seminari: AK: Aastate Kogemus Viimsi raamatukogus ja AK: Aegade Kestvuse veebiseminar. Töötati seminari vormis, mis andis võimaluse igaühel aktiivselt osaleda.

ERÜ toetab noorte kolleegide koostööd ja sulandumist kogukonda. 12.-13. augustini teoks saanud ERÜ noorteklubi traditsioonilise **suveseminari BibliCamp 7** teema oli "Digipädevused" ning see toimus Peipsi kaldal Mustvees. Fookuseks olid digipädevused, andmete visualiseerimine ja analüüs. Käsitleti ka teemat, kuidas olla vaimselt valmis uueks koroonalaineks ja tulla sellest tuleneva pingega toime.

Maaraamatukogude 30. suveseminar „Raamatukogu muutuste keskel“ sai teoks 16.-18. juunil Hiiumaal. Suveseminari eesmärgiks oli kokku tuua väikeste maaraamatukogude töötajad üle Eesti, et jagada maaraamatukogude tegevuseks vajalikku informatsiooni ning saada ülevaade Hiiumaa raamatukogu- ja kultuurielust. Suveseminari töötubades arutati aktuaalsetel teemadel – rahvaraamatukogu seaduse uuendamine, raamatukogude teema-aasta 2022, raamatukogu kui kogukonnakeskus ja projekt "Raamatud liikuma".

Mäluasutuste koostöös toimus erialane **koolitus vanaraamatu spetsialistidele** 29.–30. oktoobril. Koolituse kõik teemad ja ettekanded olid seotud raamatukogunduse, eriti vanaraamatu valdkonna arendamisega. Oma ala tippspetsialistid käsitlesid vanaraamatute trükitehnilisi iseärasusi, illustratsioone, eksliibriseid ja kõiteid. Infot saadi võõrkeelse rahvusbibliograafia (1494–1830) käsikirja valmimisest. Kuna vanaraamatu alast haridust Eestis süstemaatiliselt ei anta, siis on niisugustel koolitustel ülioluline roll.

Kogude spetsialistide 22.–23. septembrini toimunud õppereisi eesmärgiks oli tutvuda Ida-Virumaa raamatukogudega. Külastati Sillamäe raamatukogu, Toila Vallaraamatukogu ja Alutaguse huvikeskust. Kohtla-Järve Põlevkivimuuseumis tutvuti näituse ja kogudega. Muuseumi direktor Aivar Varunurm tegi koolituse teemal "Põlevkivimuuseumi hoiutingimuste tehnilised lahendused" ning tutvustas, milliseid seadmeid kasutada hoidlates õhuniiskuse jms seire tegemiseks.

19. oktoobril toimus veebi vahendusel Rahvusraamatukogu ja terminoloogia toimkonna koostöös **XVI oskuskeelepäev**, mis kandis pealkirja „Mõõdetav ja mõõtmatu terminoloogias“. Oskuskeelepäeval olid esindatud väga eripalgelised valdkonnad: statistika, metroloogia, meteoroloogia, Euroopa terminihaldus-tarkvara, IT-viipekeel, teater ja tänapäeva folkloor.

Kooliraamatukogude sektsioonil ja lasteteeninduse toimkonnal oli kavas suvel korraldada koostöös suveseminar, mis kahjuks jäi ära koroonapiirangute ja vähesa osaleja huvi tõttu. **Kooliraamatukogude sektsioon** korraldas siiski asendusena veebipõhise biblioteraapia koolituse, mis andis ülevaate kirjandus-teraapilise grupiseansi ülesehitusest ja olemusest. Sektsiooni eestvedamisel toimus kooliraamatukogudele ka kaks teabepäeva kevadel ja sügisel.

Pandeemia ja selle järelmõjud kestavad maailmas ilmselt veel mõnda aega, kuid raamatukoguhoidjatel on võimalik kriisi lahendamist kiirendada ja aidata inimestel muutunud oludes paremini toime tulla, õpetades neile hädavajalikke digioskusi. Selleks aga tuleb anda raamatukoguhoidjatele teadmisi, et pidevalt uueneva digimaailmaga kaasas käia. Koostöös Tallinna Keskraamatukoguga alustati kevadel raamatukoguhoidjatele mõeldud veebikoolituste sarjaga "**Vajalikud e-teadmised muutunud maailmas**". Esimesena toimus kaks tervist toetavate e-teenuste koolitust. Järgnes neljal korral „Plakatite kujundamine tasuta veebikeskkondades“, lisaks kooliraamatukogudele korraldatud koolitus. Algajatele anti praktilisi teadmisi, kuidas kujundada veebis lihtsamaid reklaammaterjale. Kokku koolitati neil veebikoolitustel üle 200 raamatukoguhoidja.

ERÜ juhatus pööras 2021. aastal tähelepanu ka **meeskonnatöö edendamisele**, et suurendada organisatsiooni vabatahtlike liikmete võrgustikku ja organisatsioonilist suutlikkust ning korraldas 30. juunil ühingu struktuuriüksuste juhtidele koolituse, kuidas käitumisteadustest lähtudes kujundada sõnumeid, mis toetavad teenuste kujundamist (nn nügimine). Aasta lõpus saadi Pärnu Keskraamatukogus kokku, et läbida tunnustava juhtimise koolitus, mis loodetavasti andis tuge ja motivatsiooni vabatahtliku töö tegemiseks. Mõlemad

koolitused said väga hea vastuvõtu ning andsid hea sisendi, mida edaspidi teisiti teha või millele täpsemalt tähelepanu pöörata, et suurendada koostööd struktuuriüksuste vahel.

Projektkonkurss „Raamatukogud-muuseumid-noored“

Kultuuri- ja mäluasutuste koostööle suunatud konkurss „Raamatukogud-muuseumid-noored“ soodustab koordineeritud ühistööd raamatukogude, muuseumide ning laste- ja noorsootöö organisatsioonide vahel. Eesmärgiks on tutvustada noortele mäluasutuste erinevaid võimalusi, tõhustada kultuuri- ja mäluasutuste koostööd noorteorganisatsioonidega, toetada noorte kaasamist kultuuritegevustesse ja -loomesse. Koostööprojekti tulemusel on suurenenud laste ja noorte teadlikkus kultuuriasutuste võimalustest ja kasvanud noorte võimekus kultuuri loomisel.

Viiendale koostööprojektide konkursile esitati 24 taotlust, millest viieliikmeline hindamiskomisjon otsustas täielikult või osaliselt rahuldada 12. Lühikokkuvõtte konkursist ning viited projekte illustreerivatele videotele jm materjalidele on ERÜ kodulehel: <https://eru.lib.ee/index.php/projektkonkurss-2021>

Kokku osales: 9 raamatukogu; 5 muuseumi; 16 noortekeskust; 502 noort.

Kirjastamine: Erialased väljaanded

2021. aastal ilmus ERÜ aastaraamatu 32. number. Artiklites käsitleti 2020. aasta olulisi sündmusi raamatukogunduses. Tähelepanu sai Balti raamatukoguhoidjate 11. kongress, raamatukogude tegevus Covid-19 tingimustes, tavapäraselt esitletakse aastaraamatus aasta tublimaid raamatukoguhoidjaid ja raamatukogude tegusid ning kajastatakse ERÜ, ELNET Konsortsiumi, Eesti Muusikakogude Ühenduse ja Eesti Kunstiraamatukogude Ühingu tegevust.

Koostöös Eesti Rahvusraamatukoguga antakse välja erialaajakirja „Raamatukogu“. Alates 2019. aastast ilmub ajakiri Raamatukogu kuus korda aastas nii võrguväljaandena (kahes keskkonnas) kui ka nõudetrüki kujul. ERÜ panustab ajakirja visuaalsele kujundusele fotode näol ja toimetuskolleegiumi suhtlusvõrgustiku abil sisuartiklite laiema autorite ringi leidmisega.

Koostööpartnerid ja toetajad

- Creativity Lab OÜ;	- Lääne Maakonna Keskraamatukogu;
- Eesti Koostöö Kogu;	- Pärnu Keskraamatukogu;
- Eesti Lastekirjanduse Keskus;	- Statistikaamet;
- Eesti Rahvusraamatukogu;	- Tallinna Keskraamatukogu;
- ETKA Andras;	- Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu;
- Haridus- ja Teadusministeerium;	- Tartu Ülikooli Raamatukogu;
- Harju Maakonnaraamatukogu;	- Õpetajate Ühenduste Koostöökoda;
- Kirjastus Koolibri;	- Valga Keskraamatukogu;
- Kultuurkapital;	- Viljandi Linnaraamatukogu.
- Kultuuriministeerium;	
- Kutsekoda;	
- Käina raamatukogu;	
- Kärkla Linnaraamatukogu;	

Toetused

- **Kultuuriministeerium toetab ERÜ tegevust taotlusvoorst „Muinsuskaitse, muuseumide ja raamatukogunduse valdkonnaüleste partnerorganisatsioonide tegevustoetus“,** mille eesmärk on kaasata muinsuskaitse, muuseumide ja raamatukogude valdkonda tervikuna hõlmavaid partnerorganisatsioone kultuuripoliitika kujundamisse ja tegevuste elluviimisse, arendada ja suurendada partnerorganisatsioonide vabatahtlike liikmete võrgustikku ja organisatsioonilist suutlikkust, tõsta traditsiooniliste ja innovaatiliste tegevuste kvaliteeti, suurendada rahvusvahelist, valdkondadevahelist ja -ülest võimekust, edendada koostööd ning tõsta valdkonna töötajate professionaalsust. Taotlusvooru toetuse arvel rahastati üleriigilisi ja suuremaid üritusi ning koolitusi, sh ka

struktuuriüksuste korraldatud ettevõtmisi, visioonidokumendi „21. sajandi raamatukogu“ uuendamise nõustamist, kaeti kirjastamise ja projektikonkursiga „Raamatukogud-muuseumid-noored“ seotud kulud, maksti rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemakse ja osavõtutasusid ning lepingulist ja osaliselt koosseisulise töötaja töötasu jm.

Toetuse suurus 47 549,00

- **Riigikogu täiendav tegevustoetus:** rahastati raamatukogupäevade ajal meediakampaaniat, osteti büroosse multifunktsionaalne printer jm.

Toetuse suurus 7000,00

- **Kultuuriministeeriumi taotlusvoor „Raamatukogude arendamine“.**

Toetuse kasutamise eesmärk: Rahvaraamatukogude kvaliteedihindamise mudel 2 väljatöötamine.

Toetuse suurus 3000,00

- **MTÜ Õpetajate Ühenduste Koostöökoda.**

Haridus-ja teadusministri käskkirjaga 14.02.2020 nr 1.1-2/20/41 kinnitati Õpetajate Ühenduste Koostöökoda (ÕÜKK) HTMi strateegiliseks partneriks. Tegevustoetuse saamiseks tuleb sõlmida ÕÜKKga läbirääkimiste protokoll ning aasta lõpus esitada aruanne tegevustoetuse kasutamise kohta. ERÜ kooliraamatukogude seksioon sai toetust kui kooliraamatukogude eestkõneleja.

Kooliraamatukogude seksiooni tegevustoetus.

Toetuse suurus 2 000,00

- **Eesti Keele Instituut (HTM oskuskeel).**

Terminoloogia toimekonna toetus.

Toetuse suurus 2600,00

Kokkuvõte

2021. aasta oli uue olukorraga kohanemise aasta. 2020. aasta oli raputanud muutustemootorid mürinal käima, 2021. aastal tuli need muutused igapäevatoösse rakendada ja püüda leida töörahu. Osaliselt see õnnestuski. Virtuaalsed kohtumised ja koolitused hoidsid kokku inimeste aega ja sõidukulusid, kuid jätsid tühja tunde inimliku kontakti puudumise tõttu. Ka ERÜ planeeritud tegevusi tehti kas vähemas mahu või virtuaalselt, kuid osa tegemisi jäeti ka ära eelkõige ebakindluse ja teadmatuse tõttu.

Hea meel on näha, et ühingu tegevuse jätkumisse tahetakse panustada ja otsitakse võimalusi raamatukoguhoidjaid toetada ja nende vajadusi esile tõsta. Esmakordselt peetud ühingu liikmete e-üldkoosolek, juhataste liikmete e-valimised, virtuaalne tunnustusüritus, spetsiaalselt vajadustele vastavad koolitused, raamatukogupäevade ava- ja lõupäevad on just need tegevused, mida meie liikmed ootavad ja milles suure huviga kaasa löövad. Väga meeldivalt üllatas kogukonna suur aktiivsus säästva arengu kampaaniasse tegevustega panustamisel, raamatukoguhoidjad on nutikad ja loovad, ja mõistavad raamatukogude väärtust ning olulisust parema elukeskkonna loomisel. Oma kodukandi ellu panustamisel soovivad kaasa lüüa mitmed raamatukoguhoidjad, kes kandideerisid kohalike omavalitsuste valimistel; ühing sai kandidaate toetada eelkõige näidates raamatukogude tähtsust kogukonna keskusena.

Oli kirju aasta oma edulugude ja ootamatute uudistega, kuid raamatukoguhoidjate ühing sai sellest ainult tugevamaks.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
Varad		
Käibevarad		
Raha	16 770	18 861
Kokku käibevarad	16 770	18 861
Kokku varad	16 770	18 861
Kohustised ja netovara		
Netovara		
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	18 861	19 156
Aruandeaasta tulem	-2 091	-295
Kokku netovara	16 770	18 861
Kokku kohustised ja netovara	16 770	18 861

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2021	2020
Tulud		
Liikmetelt saadud tasud	15 187	14 800
Annetused ja toetused	71 095	59 380
Tulu ettevõtlusest	920	2 750
Muud tulud	809	0
Kokku tulud	88 011	76 930
Kulud		
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-62 149	-46 632
Mitmesugused tegevuskulud	-15 101	-1 880
Tööjõukulud	-12 687	-28 717
Muud kulud	-170	0
Kokku kulud	-90 107	-77 229
Põhitegevuse tulem	-2 096	-299
Intressitulud	5	4
Aruandeaasta tulem	-2 091	-295

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2021	2020
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	-2 096	-299
Laekunud intressid	5	4
Kokku rahavood põhitegevusest	-2 091	-295
Kokku rahavood	-2 091	-295
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	18 861	19 156
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-2 091	-295
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	16 770	18 861

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2019	19 156	19 156
Aruandeaasta tulem	-295	-295
31.12.2020	18 861	18 861
Aruandeaasta tulem	-2 091	-2 091
31.12.2021	16 770	16 770

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu 2021. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamise tavaga, arvestades RTJ-14s sätestatud erisusi mittetulundusühingule.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Aruandeperiood on 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini.

Aruandes kajastatakse raha ja selle ekvivalentidena kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke pangas.

Sihtotstarbeliselt saadud tasude ja nende arvelt tehtud kulude kajastamisel on järgitud tulude ja kulude vastavuse printsiipi.

Mittetulundusühing kasutab RTJ-14s toodud tulemiaruaande skeemi.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
Sularaha kassas	377	652
Arvelduskontod	16 393	18 209
Kokku raha	16 770	18 861

Lisa 3 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2019		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruaandes	31.12.2020	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Kultuuriministeerium (tegevustoetus)						44 655	
Kultuuriministeerium						1 128	
HTM						1 800	
ÕÜKK						2 000	
Põhjamaade MN Eesti esind						2 000	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	39 176		39 176	0	39 176	51 583	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	39 176		39 176	0	39 176	51 583	

	31.12.2020		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2021	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Kultuuriministeerium (tegevustoetus)	44 655	44 655			44 655	47 549	47 549
Kultuuriministeerium	1 128	1 128			1 128	3 000	3 000
HTM	1 800	1 800			1 800	2 600	2 600
ÕÜKK	2 000	2 000			2 000	2 000	2 000
Põhjamaade MN Eesti esind	2 000	2 000			2 000	0	0
Kultuuriministeerium (täiendav)						7 000	7 000
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	51 583	51 583		0	51 583	62 149	62 149
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	51 583	51 583		0	51 583	62 149	62 149

Lisa 4 Tööjõukulud

(eurodes)

	2021	2020
Palgakulu	22 702	21 463
Sotsiaalmaksud	7 673	7 254
Kokku tööjõukulud	30 375	28 717
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	17 688	14 082
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	1	1

Lisa 5 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2021	31.12.2020
Füüsilisest isikust liikmete arv	698	749
Juriidilisest isikust liikmete arv	5	5

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2021	2020
Arvestatud tasu	18 000	17 597

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 22.06.2022

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing (registrikood: 80043934) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TUULIKI TÕISTE	Juhatuse liige	22.06.2022

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muude kutseorganisatsioonide tegevus	94129	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6307427
E-posti aadress	ela@nlib.ee
Veebilehe aadress	https://eru.lib.ee